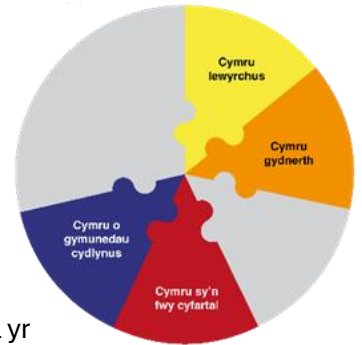

Amcan Llesiant 3

Grymuso a chefnogi cymunedau i fod yn ddiogel, annibynnol a gwydn

Pam Fod Hyn yn Bwysig fel Maes Ffocws – Mae ar y Cyngor eisiau annog a chynorthwyo pobl i wneud dewisiadau iach o ran eu ffordd o fyw er mwyn galluogi plant, pobl ifanc a theuluoedd i ffynnu. Mae ymchwil wedi profi, os yw pobl yn dangos ymddygiadau iechyd cadarnhaol o'r adeg y cânt eu geni trwy gydol eu hoes, y bydd hynny'n arwain at fwy o annibyniaeth, ac yn golygu nad yw pobl yn byw gyda chyflyrau iechyd cymhleth yn ddiweddarach yn eu hoes. Gallai hyn yn ei dro leihau'r galw ar wasanaethau a sicrhau bod y gwasanaethau a ddarperir yn rhai o ansawdd da, yn effeithlon ac yn ymatebol i anghenion pobl leol. Gyda llai o gyllid a galw cynyddol ar wasanaethau, ni all y Cyngor wneud popeth y mae wedi'i wneud yn y gorffennol mwyach. Rhaid canolbwyntio ar y camau gweithredu hynny a fydd yn cael yr effaith fwyaf.

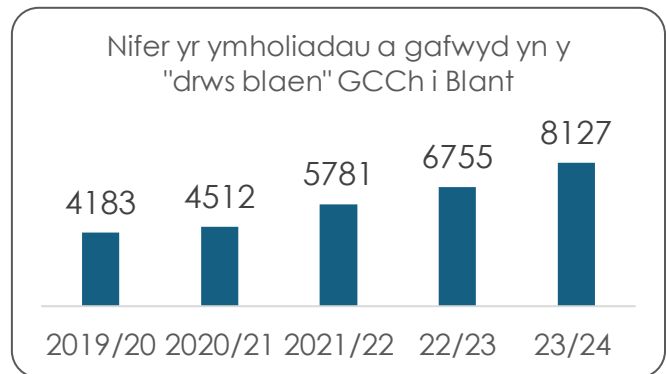
Mae diogelu'r bobl fwyaf agored i niwed yn y gymuned yn dal i fod yn brif flaenoriaeth i'r Cyngor ochr yn ochr â thrawsnewid dyheadau trigolion a gwerthfawrogi tegwch a chydaddoldeb ym mhopeth a wnawn.

Yr Hyn yr Ydym yn Anelu at ei Gyflawni - Cynnydd yng nghydnorthedd cymunedau, lle mae croeso i bawb a lle mae pawb yn ddiogel ac sy'n lleihau dibyniaeth ac yn cynyddu annibyniaeth i'r eithaf.

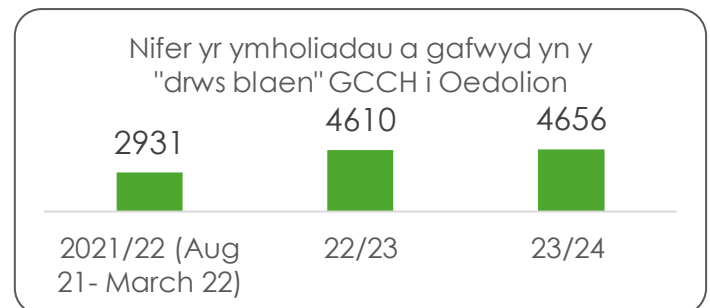
Mae'r naratif canlynol yn rhoi adlewyrchiad gwerthusol o'r gweithgarwch, a gyflawnwyd trwy gydol 2023/24, ar draws meysydd gwasanaeth sy'n cefnogi'r Amcan Llesiant hwn yn uniongyrchol. Mae'r naratif yn adlewyrchu'r hyn sydd wedi mynd yn dda ond hefyd, ac yn bwysicach na hynny, ble'r ydym yn profi heriau. Mae'r heriau hyn wedyn wedi cael eu coladu ar ddiwedd pob adran. Bydd y meysydd hyn yn cael eu nodi fel meysydd ffocws wrth edrych tua'r dyfodol a byddwn yn adrodd arnynt fel rhan o'n Hunanasesiad nesaf, yn ogystal â gwaith monitro perfformiad trwy gydol y flwyddyn.

Gwybodaeth, Cyngor a Chynhorthwy

Mae gan y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol Dimau Cyngor a Chymorth Gwybodaeth (IAA) pwrpasol o hyd ar gyfer y Gwasanaethau Cymdeithasol Plant ac Oedolion sy'n gweithio fel y pwynt cyswllt cyntaf i'r cyhoedd sy'n dymuno cael cyngor a chymorth. Mae'r timau'n cymryd dull ataliol a chryf i sicrhau bod anghenion yn cael eu diwallu cyn gynted â phosibl, drwy ddarparu'r gwasanaethau cywir i atal anghenion rhag gwaethygu.

Mae atgyfeiriadau at wasanaethau Gwybodaeth, Cyngor a Chynhorthwy i Blant yn parhau i gynyddu. Mae'r niferoedd yn ystod 2023/24 yn sylweddol uwch gyda chynnydd o 1,372 o'i gymharu â 2022/23. O'r 8,127 o atgyfeiriadau yn ystod 2023/24, atgyfeiriwyd 711 (8.7%) at wasanaethau ataliol (Teuluoedd yn Gyntaf), o'i gymharu â 6,755 o atgyfeiriadau yn 2022/23, gyda 772 (11%) o atgyfeiriadau at Teuluoedd yn Gyntaf.

Diwygiwyd y dull o goladu data'r atgyfeiriadau at wasanaethau Gwybodaeth, Cyngor a Chynhorthwy i Oedolion ym mis Awst 2021; felly, dim ond ag un flwyddyn flaenorol y gellir cymharu data ac mae'n dangos cynnydd bach mewn cysylltiadau. O'r 4,656 o ymholiadau yn ystod y flwyddyn, datryswyd 2,506 (54%) wrth atgyfeirio, ac nid oedd angen asesiad cynhwysfawr gan y timau hirdymor. O'i gymharu, cafodd 60% eu datrys o fewn y tîm Gwybodaeth, Cyngor a Chynhorthwy yn ystod 2022/23.

Cynhaliwyd adolygiad gan reolwyr gwasanaeth perthnasol ar wasanaethau ataliol gan ystyried sut y gallwn gefnogi ein plant a'n teuluoedd ym Mlaenau Gwent yn well ar lefel ataliol; roedd hyn yn cynnwys argymhellion ynglŷn â'r ffordd y mae'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd, Dechrau'n Deg a Teuluoedd yn Gyntaf yn gweithio gyda'i gilydd, gan gynnwys datblygu un drws ffyrnt / hyb cymorth cynnar. Bydd hyn yn sicrhau bod teuluoedd yn gallu cael mynediad hawdd at yr wybodaeth y mae ei hangen arnynt.

Mae'r Heddlu a Cyfannol (Cymorth Cam-drin Domestig) yn parhau i fod yn rhan o hybiau'r IAA i sicrhau bod atgyfeiriadau'n cael eu cefnogi'n gywir er mwyn osgoi'r angen i gynyddu ar gyfer asesiad statudol. Mae rheolwr gwasanaeth IAA a Gwasanaethau Troseddau Ieuenctid (YOS) yn cyfateb yn rheolaidd i sicrhau bod atgyfeiriadau'n cael eu gwneud i REACH lle gellir cynnig cymorth ar gyfer cymorth atal i bobl ifanc sy'n troseddu.

Diogelu

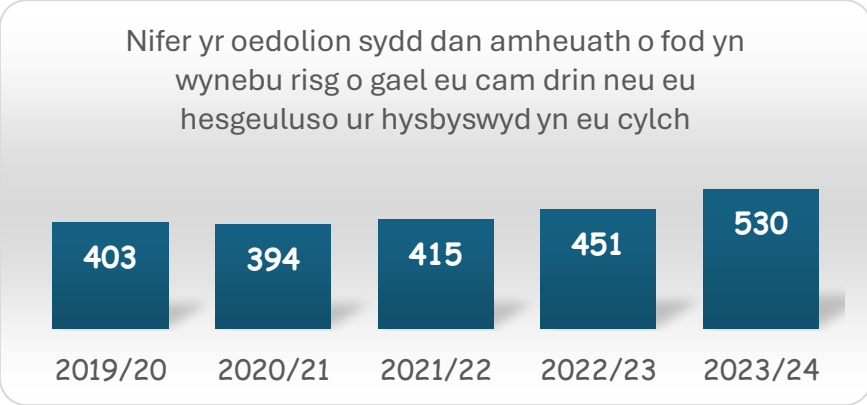
Mae trefniadau diogelu corfforaethol y Cyngor yn cael eu cryfhau'n barhaus gyda chydabyddiaeth bod diogelu'n gyfrifoldeb i bawb. Rydym yn cydnabod ein dyletswyddau o ran amddiffyn a hybu lles plant, pobl ifanc ac oedolion sy'n wynebu risg. Mae hyn yn cynnwys cydweithio gyda sefydliadau eraill i helpu pob plentyn a pherson ifanc i wireddu eu llawn botensial gan hefyd barhau i ofalu am yr unigolion mwyaf agored i niwed yn ein cymunedau. Mae adroddiad diogelu blynyddol yn cael ei lunio a'i gyflwyno i Uwch Reolwyr ac Aelodau Etholedig. Mae'r adroddiad diogelu diweddaraf i'w gael [yma](#)

Mae'r Tîm Diogelu Addysg yn parhau i gydweithio'n agos gyda sefydliadau addysgol i ddiwallu anghenion addysgol Plant sy'n Derbyn Gofal (CLA). Mae'r tîm wedi penodi dau Weithiwr Cymorth Addysg, trwy'r Grant Ysgolion Rhithwir, i wella'r cymorth sydd ar gael i Blant sy'n Derbyn Gofal ymhellach. Mae'r ffordd y mae'r Cyngor yn cydweithio wedi cyfrannu'n dda at wella trefniadau gweithio amlasiantaeth a'r cymorth y mae ysgolion yn ei gael i reoli anghenion disgyblion a'u teuluoedd yn fwy effeithiol. Rydym yn cefnogi cyfleoedd dysgu addysgol plant a phobl ifanc gan hefyd gydweithio gydag Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin gyda'r nod o sicrhau bod anghenion llesiant ac addysgol pob plentyn a pherson ifanc yn cael eu diwallu.

Mae Archwilio Cymru wedi cadarnhau y byddant yn dychwelyd i Flaenau Gwent ar ddiwedd 2024, i gynnal adolygiad dilynol o'n trefniadau diogelu corfforaethol.

Rydym yn cydnabod pwysigrwydd bod â Thimau Diogelu cadarn a chynaliadwy ar draws y Gwasanaethau Oedolion a Phlant i sicrhau ein bod nid yn unig yn ateb ein gofynion deddfwriaethol, ond ein bod hefyd yn gallu amddiffyn ein dinasyddion mwyaf agored i niwed.

Mae'r holl atgyfeiriadau diogelu'n dal i gael eu rheoli yn unol â Gweithdrefnau Diogelu Cymru a gofynion statudol. Mae llesiant pobl y mae angen ein gofal a'n cymorth ni arnynt, a gofalwyr y mae angen cymorth arnynt o'r pwys mwyaf i ddarparu gwasanaethau ac mae hyn yn cynnwys parchu eu diwylliant, eu credoau a'u nodweddion personol eraill, a pharchu eu dymuniadau a'u

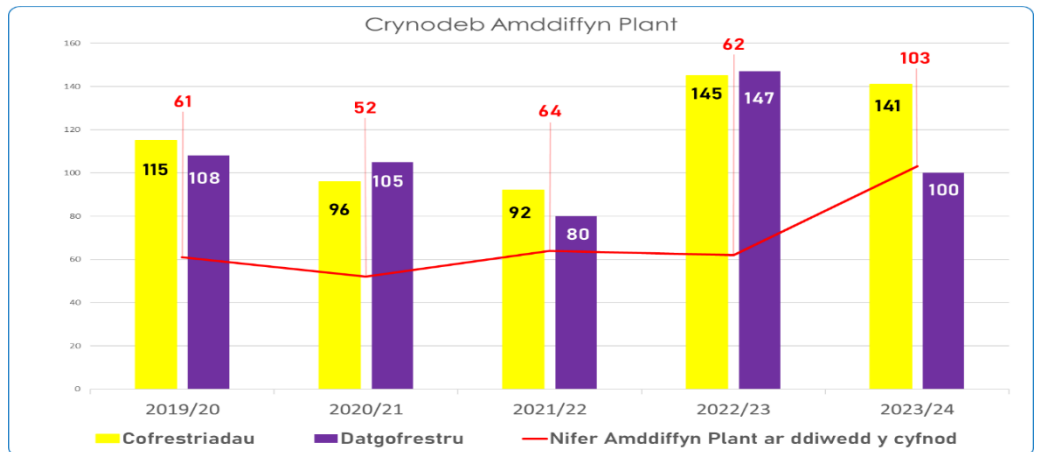

teimpladau.

Mae'r Cyngor wedi gweld cynnydd mewn atgyfeiriadau diogelu oedolion o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, fel a ddangosir yn y graff uchod. Gallai'r cynnydd hwn fod yn adlewyrchu bod mwy o oedolion yn wynebu risg oherwydd tldodi cynyddol mewn perthynas â'r argyfwng costau byw sy'n effeithio ar bob cymuned leol. Roedd digwyddiad y rhwydwaith Diogelu a ddarparwyd ledled Gwent gan y Bwrdd Diogelu yn gynharach eleni'n canolbwyntio ar effaith tldodi ar y bobl fwyaf agored i niwed. Gallai'r cynnydd fod o ganlyniad i godi ymwybyddiaeth trwy'r hyfforddiant Diogelu rheolaidd yr ydym yn ei ddarparu ar y cyd gyda thîm diogelu Caerffili hefyd. Nododd adroddiadau Amddiffyn Plant fod 100% o'r Cynadleddau Amddiffyn Plant Cychwynnol yn cael eu cynnal o fewn y graddfeydd amser. O ran y sefyllfa ar ddiwedd 2024 roedd 103 o blant ar y gofrestr Amddiffyn Plant o'i gymharu â 62 o blant ar ddiwedd 2023.

Mae perfformiad diogelu'n dangos gostyngiad yng nghyfanswm yr ymweliadau â phlant ar y gofrestr amddiffyn plant a gwblhawyd o fewn graddfeydd amser statudol:

- 2023/24 – 1,270 (66.2%)
- 2022/23 – 1,516 (87.5%)

Cafodd 100 o blant eu tynnu

oddi ar y gofrestr amddiffyn plant yn ystod y flwyddyn. O'r rheiny, nifer cyfartalog y dyddiau yr oeddent wedi'u cofrestru ar eu cyfer oedd 209.7 diwrnod.

Mae'r holl staff newydd a benodir yn y Cyngor yn cael gwybod am drefniadau diogelu'r Cyngor fel rhan o'u rhaglen sefydlu ac mae'n ofynnol iddynt gwblhau'r lefel berthnasol o hyfforddiant diogelu.

Mae 203 o Blant sy'n Derbyn Gofal (CLA) sydd yr un nifer ag ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol. Mae cyfradd y derbyniadau i ofal wedi gostwng eleni gyda 63 o blant yn 2022/23 a 55 eleni.

Mae'r gwasanaeth cyfryngu wedi bod yn amhrisiadwy fel gwasanaeth ataliol, gan atal teuluoedd rhag chwalu a lleihau nifer y plant y mae arnynt angen lleoliadau y tu allan i'r cartref, naill ai trwy'r llwybr Plant sy'n Derbyn Gofal neu'r rhai sy'n profi digartrefedd. Mae'r ddwy swydd gyfryngu yn rhai am gyfnod penodol trwy gyllid Grant Cymorth Tai Cefnogi Pobl ac arian grant y Gronfa Integreiddio Rhanbarthol, ac fe gadarnhawyd bellach y bydd y gwasanaeth hwn yn parhau i gael ei ariannu am flwyddyn arall.

Mae fframwaith archwilio ar gyfer y Tîm Diogelu wedi cael ei sefydlu er mwyn asesu ymarfer ar draws y Gwasanaethau Plant. Mae'r Rheolwr Diogelu wedi datblygu cynllun gweithredu safonau arfer da Swyddogion Adolygu Annibynnol (IRO) yn ystod y cyfnod hwn i weithredu fel fframwaith ar gyfer meincnodi rolau a chyfrifoldebau Swyddogion Adolygu Annibynnol. Bydd adroddiad ar gynnydd yn erbyn y cynllun gweithredu'n cael ei gynnwys gyda'r adroddiad Swyddogion Adolygu Annibynnol blynyddol.

Mae'r Cyngor yn parhau i weithio mewn partneriaeth gyda Cyfannol i gefnogi pobl sy'n profi cam-drin domestig. Rydym wedi comisiynu Gweithiwr Cymorth Cyfannol a neilltuir i'r rôl i fod wedi'i leoli yn y Tîm Diogelu Oedolion gan roi gwybodaeth, cyngor a chymorth i bobl sy'n profi cam-drin domestig.

Mae prosesau diogelu wedi'u hen sefydlu yn y Gwasanaeth Ieuencid ac maent yn addas i'r diben. Mae polisïau a gweithdrefnau priodol ar waith, gyda chofnodion cadarn yn cael eu cadw ar bob mater diogelu gan gynnwys atgyfeiriadau Dyletswydd i Adrodd (DTR) at y Gwasanaethau Cymdeithasol, adborth a hyfforddiant staff. Cynhelir cyfarfodydd tymhorol rhwng y Gwasanaeth Ieuencid a'r Swyddog Diogelu mewn Addysg, ac mae unrhyw feysydd sy'n peri pryder y tu allan i amddiffyn plant yn cael eu huwchgyfeirio trwy'r broses hon. Mae holl staff y Gwasanaeth Ieuencid wedi cael hyfforddiant Prevent ac yn defnyddio'r ddealltwriaeth hon yn weithredol i adnabod unrhyw bryderon mewn lleoliadau ieuencid. Mae staff yn cael cyfleoedd rheolaidd i fynychu hyfforddiant arall i adnabod, cefnogi ac adrodd ar faterion diogelu sy'n cynnwys camfanteisio ar blant, cam-drin domestig, a chymorth gyda llesiant emosiynol. Mae gweithwyr ieuencid yn parhau i gyfrannu'n effeithiol at gynlluniau gofal a chymorth ac yn mynychu cyfarfodydd amlasiantaeth amrywiol mewn perthynas â materion diogelu gan gynnwys cyfarfodydd Adran 115 a Chyfarfodydd Diogelwch Cymunedol.

Gweithio mewn partneriaeth

Mae cydweithio a gweithio mewn partneriaeth mewn modd effeithiol yn ein cynorthwyo i adnabod anghenion presennol a llunio a chomisiynu gwasanaethau cynaliadwy ar gyfer y dyfodol.

Mae timau Comisiynu a Grant Cymorth Tai yn parhau i weithio ar y cyd gyda phresenoldeb a chyfranogiad mewn cyfarfodydd ar gyfer Comisiynwyr Rhanbarthol ledled Gwent gyfan; Gweminarau Cartrefi Gofal; Fforymau Gofal Cartref; Cyfarfodydd eiriolaeth DEWIS a gweminarau/cyfarfodydd cenedlaethol gydag Arolygiaeth Gofal Cymru a Gofal Cymdeithasol Cymru.

Mae cydweithio ar gyfer gofal well gyda Chyngor Torfaen yn profi'n llwyddiannus, gydag arbenigwr Therapydd Galwedigaethol Gofal gan Unigolyn yn gweithio'n gyfartal rhwng Blaenau Gwent a Thorfaen, gan alluogi mwy o bwyslais ar y ffyrdd o weithio ar gyfer gofal gwell gan rannu gwybodaeth a chynnal trafodaethau a gwneud penderfyniadau ar y cyd. Dylai hyn yn ei dro leihau'r ddibyniaeth ar becynnau gofal cartref a ddarperir gan ddau unigolyn a hybu gwell canlyniadau i bobl sy'n cael gofal a chymorth.

Mae gweithwyr cymdeithasol a gweithwyr cymorth Gwasanaethau Oedolion wedi dilyn rhaglen hyfforddi gynhwysfawr sy'n canolbwyntio ar sgysiau cydweithredol a chydwyso hawliau a chyfrifoldebau. Hefyd, rydym wedi creu partneriaeth mentoriaid staff gyda chydweithwyr o Gyngor Caerffili fel rhan o wreiddio'r dull hwn yn ein cymunedau.

Mae gwaith y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol (BPRh) yn rhoi cymorth i ddarparu gofal a chymorth ymatebol integredig ar draws y rhanbarth. Fodd bynnag, mae llawer o waith i'w wneud o hyd i sicrhau bod y Cynllun Gweithredu Ardal, a ddatblygwyd gan y BPRh, yn trosi'n weithgarwch i ddiwallu anghenion dinasyddion lleol. Y cerbyd i Flaenau Gwent wneud i hyn ddigwydd yw'r Bwrdd Partneriaeth Gwasanaethau Integredig (BPGI). Mae'r bwrdd hwn wedi pennu nifer fach o flaenoriaethau yn seiliedig ar y rhai a amlinellir yn y Cynllun Ardal. Mae nifer o grwpiau gorchwyl a gorffen wedi cael eu sefydlu i ganlyn arni â'r blaenoriaethau hyn. Un enghraifft yw'r ymgyrch i gynyddu cyfraddau bwydo ar y fron ym Mlaenau Gwent a gwella hylendid y geg ymhlith plant. Gwelwyd gweithgarwch sylweddol yn y ddwy ardal yn gynnar yn 2024, gyda'r disgwyliad y bydd tystiolaeth yn dilyn ar ôl 12 mis o'r gwahaniaeth a wnaed.

Mae manteision yn parhau i gael eu gwireddu ar gyfer a chan y gweithlu trwy raddfa'r cyfle sy'n bosibl oherwydd y model gwasanaeth datblygu'r gweithlu ar y cyd a letyir gan Flaenau Gwent mewn partneriaeth gyda Chaerffili. Wrth gymharu perfformiad y dull cydweithredol gyda gwasanaethau datblygu'r gweithlu eraill yng Ngwent mae rhai penawdau allweddol o 2023/24 yn cynnwys:

- Wedi cefnogi 56% o'r myfyrwyr Gwaith Cymdeithasol a noddir yn fewnol yng Ngwent (44);
- Wedi cyflawni holl Weithwyr

64% o'r

Cymdeithasol Newydd Gymhwysu yng Ngwent (29); ac

- Roedd gan y gweithlu gofal cymdeithasol yn yr ardal fynediad at yr arlwy hyfforddi fwyaf a ddarparwyd ledled Gwent, 85% o gyfanswm yr arlwy.

Datblygwyd Cynllun Gweithredu Dementia Gwent ac mae'n cyd-fynd â'r 20 safon yn Llwybr Safonau Gofal Dementia Cymru Gyfan a fydd hefyd yn cynnwys mesurau perfformiad. Datblygwyd is-grwpiau ffrydiau gwaith i ganlyn arni â'r rhaglen hon o waith sy'n cynnwys y ffrydiau gwaith canlynol:

- Ymgysylltu;
- Gwasanaeth Asesu Cof / rôl Cysylltydd Dementia;
- Siarter Ysbytai Dementia Gyfeillgar; ac
- Addysg/Gweithlu a Mesur/Perfformiad.

Gweithlu

Ein gweithlu yw'r ased mwyaf o hyd i sicrhau ein bod yn darparu'r gofal a'r cymorth gorau sydd ar gael. Yn ystod y flwyddyn, cynhaliwyd arolwg ymhlith staff y Gwasanaethau Cymdeithasol gydag ymatebion yn cyfleu darlun cadarnhaol ar gyfer staff sy'n gweithio o fewn y gyfarwyddiaeth gwasanaethau cymdeithasol, yn enwedig am y ffordd yr oedd staff yn cael eu cefnogi yn eu swyddi. Datblygwyd cynllun gweithredu i weithio tuag at wneud y gwelliannau gofynnol a adnabuwyd yn yr arolwg. Bydd yr arolwg hwn yn cael ei ailadrodd y flwyddyn nesaf i fesur y cynnydd a wnaed.

Mae bod â gweithlu medrus a chryf ei gymhelliant yn hanfodol er mwyn darparu gwasanaethau o ansawdd da. Fel rhan o hyn, mae gan y Cyngor Dîm Datblygu'r Gweithlu ar y Cyd gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili sydd â chyfrifoldeb am gyflawni strategaeth hyfforddi a datblygu sy'n cefnogi cyfleoedd datblygu ar gyfer staff ar bob lefel yn y Gwasanaethau Cymdeithasol.

Mae sefydlogrwydd y gweithlu'n ystyriaeth allweddol o fewn y Gwasanaethau Cymdeithasol gan bod rhai timau'n wynebu prinder staffio; fodd bynnag, cydnabyddir bod hon yn sefyllfa ledled Cymru ac nad oes datrysiad syml. Mae'r adran yn parhau i chwilio am ffyrdd arloesol o reoli'r llwyth gwaith o fewn timau yn ogystal â datblygu strategaethau recriwtio a chadw i fynd i'r afael â phwysau o ran y gweithlu. Er gwaethaf y pwysau sylweddol hyn mae'r staff presennol a ddarparwyd gwasanaethau wedi parhau i sicrhau bod anghenion plant ac oedolion yn cael eu diwallu, bod risgiau'n cael eu rheoli, ac yr ymdrinnir â materion diogelu.

Yn ystod 2023/24 gwelsom ein gweithlu o fewn timau Gwaith Cymdeithasol Gofal Plant yn sefydlogi. Mae trosiant staff yn dal i ddigwydd; fodd bynnag, rydym wedi gallu llenwi'r swyddi gwag hyn. Gwelwyd y gweithlu'n sefydlogi o ran y lefelau staffio yn ein gwasanaethau ddarparwyd hefyd a gostyngiad yn y defnydd o staff asiantaeth. Mae hyn wedi arwain at ostyngiad mewn salwch staff sydd, heb os, wedi arwain at well cysondeb o ran y gofal.

Mae'r ffordd mae ar y gweithlu eisiau dysgu wedi newid; maen nhw'n disgwyl dewis a hyblygrwydd. Ceir mentrau amrywiol o fewn y sefydliad i roi cymorth i wella hyder digidol a mynediad at ddysgu digidol. Mae'r awdurdod yn tanategu ei ddull trwy gydnabod y rhwystrau sy'n bodoli ar gyfer rhannau o'r gweithlu gofal cymdeithasol, felly mae'r arlwy'n cynnwys y llwybr ystafell ddosbarth traddodiadol.

Cefnogir nifer o swyddi o fewn y Gwasanaethau Cymdeithasol â chyllid grant. Ceir risg sylweddol y bydd y cyllid hwn yn dod i ben ym mis Mawrth 2025. Gydag atgyfeiriadau i mewn i'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn cynyddu, ceir perygl y bydd hyn yn effeithio ar ddarparu a chynaliadwyedd gwasanaethau yn y dyfodol. Mae'r gweithlu a chaptiti yn faes risg allweddol i Flaenau Gwent ac mae ar y Gofrestr Risgiau Corfforaethol sy'n cael ei monitro'n rheolaidd gan y Tîm Arwain Corfforaethol.

Cyllideb

Wrth edrych tua'r

dyfodol, mae'r Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol yn archwilio cyfleoedd i greu incwm yn hytrach na chynig toriadau pellach mewn cyllidebau/gwasanaethau. Hefyd, rydym wrthi'n edrych ar ffyrdd eraill o reoli'r galw trwy harneisio'r cryfder presennol yn ein cymunedau ac, wrth wneud hynny, lleihau i'r eithaf y ddibyniaeth ar wasanaethau statudol. Rydym hefyd yn archwilio ac yn hyrwyddo technoleg gynorthwyol i gefnogi'r gweithlu ac ateb y galw o blith ein dinasyddion yn y dyfodol.

Gwasanaethau Anabled

Rydym yn amcanu at ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl mewn cartrefi preifat i roi cymorth i fyw'n annibynnol o fewn targed o 330 diwrnod, ac fe gyflawnwyd hyn o fewn 329 diwrnod ar gyfartaledd. Mae hyn yn ostyngiad sylweddol yn nifer cyfartalog y diwrnodau calendr a gymerwyd i ddarparu Grant Cyfleusterau i'r Anabl. Yn ddiweddar mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi agor Caffi Cymunedol yn Sefydliad y Blaenau. Bydd y caffin cynorthwyo oedolion ag anabledau i gael lleoliadau fel rhan o'u harlwy gweithgareddau dydd gan roi cyfle i fyfyrwyr arlwy ddatblygu sgiliau bywyd, cymdeithasol a gwaith amhrisiadwy ar gyfer y dyfodol ym myd arlwy a lletygarwch.

Gwasanaethau Plant

Trwy Grant Diwygio Radical Llywodraeth Cymru, rhoddwyd arian i'r Cyngor i brynu dau dŷ sengl â 5 ystafell wely, am gost o tua £900,000, ynghyd â £700,000 arall ar gyfer costau adnewyddu. Bydd y rhain yn darparu gofal diogel o ansawdd da er mwyn i'n plant lleol allu aros yn y Fwrdeistref. Roedd gan Flaenau Gwent 5 o blant wedi'u paru i'w mabwysiadu yn y cyfnod adrodd ac roedd eu deunydd taith bywyd ar gael i 100% o fewn yr amserlen. Mae recriwtio mabwysiadwyr yn faes y mae angen ei wella yn y gwasanaeth, ynghyd â gwaith pellach i gyrraedd ein targed bod pob plentyn yn cael llinell amser trawma ac anogaeth cyn ei fabwysiadu.

Bydd gofalgwyr maeth Fy Nhîm Cymorth (MyST) generig yn cael eu recriwtio i weithredu fel opsiynau realistig ar gyfer lleoliadau camu i lawr i blant cymhleth neu fel lleoliadau osgoi ar gyfer y plant hynny y gallai eu hanghenion ddwysáu fel bod angen gofal mewn lleoliadau preswyl. Mae ein cyfradd tarfu'n isel ar gyfer lleoliadau Gorchmynion Gwarcheidiaeth Arbennig (GGA) gyda 5 lleoliad (plant) wedi methu yn ystod y flwyddyn ariannol ddiwethaf (2.8%) a hyd yn oed ar gyfer yr achosion hyn, oherwydd y gwaith a wnaed gan y tîm cymorth GGA, cafodd pob plentyn ei letya gydag aelodau eraill o'r teulu neu eu dychwelyd at eu rhieni biolegol heb i'r un ohonynt ddod yn ôl i mewn i ofal yr Awdurdod Lleol.

Mae sgysiau cynharach ar y cam paru i blant â mabwysiadwyr yn digwydd ynghylch cyswllt posibl ar ôl mabwysiadu gyda phwyslais ar hybu cyswllt â brodyr a chwiorydd. Mae cytundebau cyswllt yn adlewyrchu hyn bellach. Mae Gwasanaeth Mabwysiadu De Ddwyrain Cymru (SEWAS) yn parhau i ddefnyddio darpariaeth cymorth seicoleg fewnol ar gyfer unrhyw anghenion ychwanegol y tu allan i'r rhai y gall y tîm eu diwallu. Mae hyn, ynghyd ag atgyfeiriadau at ddarpariaeth Llwybrau, sy'n cael ei rhedeg gan Adoption UK a'i hariannu â Grant Buddsoddi Llywodraeth Cymru, yn galluogi teuluoedd i gael mynediad at gymorth arbenigol, gan osgoi angen i ddod o hyd i ddarpariaeth allanol lle bynnag y bo modd.

Mae adolygiad ffurfiol o wasanaethau Teuluoedd yn Gyntaf wedi cael ei gwblhau. Roedd yr adolygiad yn cynnwys ymgynghori â rhanddeiliaid ym myd addysg ac yn ymgorffori adborth gan staff. Bydd argymhellion yr adolygiad yn cael eu rhoi ar waith ddechrau'r flwyddyn nesaf ond un brif flaenoriaeth yw'r cam gweithredu y mae ei angen i wella'r ffurflenni mewnol o fewn Teuluoedd yn Gyntaf i'w cysoni â'r arfer sy'n canolbwyntio ar ddeilliannau sydd wedi cael ei wreiddio ym Mlaenau Gwent.

Mae adroddiad sy'n ymwneud â'r gweithgarwch blynyddol ar draws y Gwasanaethau Cymdeithasol yn cael ei ddatblygu a'i gyflwyno trwy'r broses ddemocrataidd. Gellir gweld adroddiad 2023/24 yma:

[C:\Users\morga_p2\AppData\Local\Temp\msob597.tmp\(moderngov.co.uk\)](C:\Users\morga_p2\AppData\Local\Temp\msob597.tmp(moderngov.co.uk))

Digartrefedd

Yn ystod y cyfnod cyrhaeddodd 76 o

adrodd,

aelwydydd y trothwy ar gyfer bod dan fygythiad o ddigartrefedd. O'r rhain, cafodd 41 (54%) eu hatal yn llwyddiannus rhag colli eu llety. Mae atal digartrefedd yn dal i fod yn anodd oherwydd diffyg parhaus llety symud ymlaen yn y sectorau tai preifat a chymdeithasol, yn ogystal â'r ffaith bod cleientiaid yn dod at y Cyngor pan ydynt eisoes mewn argyfwng. Mae'n dal i fod yn anodd i'r tîm atal digartrefedd a chyrraedd y targed a osodwyd.

Rydym yn parhau i weithio gyda Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig i adnabod unedau eiddo ar gyfer cynlluniau digartrefedd/ailsefydlu. Yn ystod y flwyddyn, mae 8 eiddo ychwanegol wedi cael eu cynnwys, ac mae 3 eiddo arall wedi cael eu hadnabod mewn partneriaeth gyda Tai Calon, i'w cynnwys yn y cynllun ac mae cais am gyllid wedi cael ei gyflwyno ar gyfer hyn.

Cafodd 15 o deuluoedd eu lleoli mewn llety gwely a brecwast yn 2023/24, sydd y tu hwnt i'r targed o 12. Mae hyn yn amlygu'r pwysau ar y gwasanaethau digartrefedd a'r diffyg tai cymdeithasol / preifat i symud y teuluoedd hyn i mewn iddynt ac sy'n arwain at leoli mewn llety anaddas i ddiwallu anghenion y teulu. Mae gwaith parhaus yn cael ei wneud gan y tîm i leihau hyn yn 2024/25.

Trwy ddull partneriaeth mae'r Tîm Ymgysylltu a Datblygu Ieuenctid yn parhau i gefnogi pobl ifanc i atal digartrefedd ymhlith pobl ifanc ac i gefnogi llesiant emosiynol. Rhoddwyd cymorth hefyd ar gyfer yr ymateb lleol mewn perthynas â'r cynllun adsefydlu ar gyfer pobl o Wcráin.

Budd-dal Tai

Mae'r Adran Gwaith a Phensiynau yn darparu arian Taliadau Disgresiwn at Gostau Tai i'r Cyngor i gynorthwyo trigolion ar fudd-dal tai neu fudd-dal cynhwysol i 'wneud iawn' am unrhyw ddiffyg sydd ganddynt wrth dalu rhent a chostau cysylltiedig â thai. Mae rhenti ar draws y Fwrdeistref wedi bod yn cynyddu, sy'n sefyllfa debyg i'r hyn sydd wedi bod yn digwydd ledled Cymru a'r DU, ac mae'r gostyngiad mewn cyllid ers Covid yn effeithio ar y taliadau hyn. Mae'r arian hwn yn cael ei ddefnyddio i atal preswylwyr rhag dod yn ddigartref ac mae'r nifer cynyddol ac arnynt angen cymorth yn rhoi pwysau ar y gwasanaeth. Gan bod prinder tai ledled y fwrdeistref, efallai y bydd ar lawer o'r rheiny sy'n dod ddigartref angen llety gwely a brecwast sy'n gostus ac nad yw'n ddatrysiaid hirdymor priodol.

Rhaglen Cydnerthedd Bwyd

Dyfarnwyd cyllid Cymunedau a Lle o Gronfa Ffyniant Gyffredin y DU i'r Cyngor ar gyfer y cyfnod rhwng 2023/24 a 2024/25 i feithrin Cydnerthedd Bwyd ledled y Fwrdeistref. Ffurfiwyd rhaglen cydnerthedd bwyd Blaenau Gwent mewn ymgynghoriad â Chyngor Torfaen i ddatblygu dull cydgyssylltiedig o ymdrin â chydnerthedd bwyd gyda'r bwriad yn y tymor byr o roi cymorth gydag effaith yr argyfwng costau byw presennol, gan ddarparu cyfleoedd i fynd i'r afael â thlodi bwyd ac ymgysylltu â chynhyrchwyr bwyd i gynyddu cadwyni cyflenwi lleol a rhanbarthol.

Gan weithio mewn partneriaeth gyda Phartneriaeth Bwyd BG, gellir nodi'r blaenoriaethau cydnerthedd bwyd fel rhai sy'n gweithredu yn erbyn y materion canlynol:

1. Mynd i'r afael ag achosion sylfaenol Tlodi Bwyd a rhwystrau i gael gfael ar fwyd da;
2. Annog pobl i fwyta bwyd lach, lleol a chynaliadwy;
3. Gwellu'r amgylchedd, y gymuned a'r diwylliant bwyd lleol, gan gynyddu sgiliau, gwybodaeth ac adnoddau;
4. Rhoi anogaeth i ddefnyddio manau gwyrdd ar gyfer mentrau tyfu bwyd lleol; a
5. Cefnogi busnesau bwyd a'r economi bwyd cynaliadwy.

Yn ystod y flwyddyn,
swyddogion
cydnerthedd bwyd

mae
wedi

cael eu recriwtio i weithio mewn partneriaeth gyda chydlynnydd Partneriaeth Bwyd BG i feithrin perthnasoedd ag amryw bartneriaid a rhanddeiliaid ledled y fwrdeistref, i ddangos llwyfan gweladwy a hygyrch ar gyfer newid yn ein system fwyd leol. Mae ymgysylltu â busnesau a darparwyr bwyd cymunedol wedi bod yn offeryn hanfodol ar gyfer deall yr heriau y mae trigolion yn eu hwynebu o fewn cyd-destun lleol ac adnabod yr ysgogiadau allweddol ar gyfer newid sydd eisoes yn bresennol yn y fwrdeistref.

Mae ystod eang o weithgareddau wedi digwydd yn ystod 2023/24 trwy'r rhaglen cydnerthedd bwyd. Mae rhai o'r gweithgareddau hyn yn cynnwys:

- **Grantiau Cymorth Bwyd Brys Gaeaf 2023-24** - dyfarnwyd cyfanswm o 23 o grantiau a ariannwyd gan Gronfa Cymorth Bwyd Uniongyrchol Llywodraeth Cymru i ddarparwyr gan gynnwys grwpiau cymunedol, hybiau'r blynyddoedd cynnar, ysgolion a sefydliadau. Mae darparwyr yn cynnig banciau bwyd, cymorth ymyrryd mewn argyfwng, caffis cymunedol, prosiectau tyfu cymunedol a Phantrïoedd Bwyd.
- **Gweithgareddau Bwyd yn ystod Gwyliau Ysgol – datblygwyd gwybodaeth hygyrch ryngweithiol i gyfeirio** rhieni at y cymorth, gan gynnwys gweithgareddau yn y gwyliau i blant ar draws BG lle'r oedd darpariaeth fwyd wedi'i chynnwys i helpu rhieni i ddygymod â chostau byw cynyddol yn ystod gwyliau ysgol.
- **Blas ar Natur** - prosiect partneriaeth peilot 18 wythnos rhwng Partneriaeth Bwyd BG a Head4Arts, a ariannwyd gan Gyngor Celfyddydau Cymru. Fe wnaeth y prosiect arloesol hwn brofi gweithgareddau'r celfyddydau creadigol a gweithgareddau a oedd yn seiliedig ar natur i hyrwyddo dewisiadau bwyd iachach ymhlith plant a theuluoedd. Cafodd y rhaglen ei gweithredu'n llwyddiannus yn Ysgol Gynradd Sant Illtud, mewn Hybiau Dechrau'n Deg, ac fel rhan o raglen haf Clwb Llan.

Ffocws y rhaglen cydnerthedd bwyd ar gyfer 2024/25 fydd ymgysylltu'n agosach â busnesau lleol i annog busnesau bwyd lleol i fabwysiadu arferion cynaliadwy trwy fyrhau cadwyni cyflenwi, gwella'r arlwy bwyd iach, lleihau effaith amgylcheddol, arallgyfeirio modelau busnes, a datblygu strategaeth bwyd cymunedol leol.

Iechyd yr Amgylchedd

Yn ystod 2023/24, cyflawnwyd cyfradd gydymffurfio o 100% â darparu ymyriadau hylendid bwyd mewn safleoedd risg uchel. Rydym yn parhau i weld gostyngiad yng nghanran gyffredinol y safleoedd sy'n cydymffurfio'n fras â gofynion hylendid bwyd. Mae hyn yn bryder gan y gallai gostyngiad mewn safonau arwain at gynnydd yn y risg i iechyd y cyhoedd. Byddwn yn parhau i flaenoriaethu ymyriadau mewn safleoedd risg uchel ac archwilio opsiynau ar gyfer hybu gwell cydymffurfiaeth â gofynion hylendid bwyd. Yn ôl y data, a gasglwyd gan High Speed Training, Blaenau Gwent sydd â'r sgoriau hylendid bwyd gwaethaf ledled Cymru, gyda sgôr gyfartalog o 3.91 o 244 o safleoedd. [Food Hygiene Report 2024 | UK Ratings | Towns, Cities & Regions \(highspeedtraining.co.uk\)](#)

Heriau Allweddol a Adnabuwyd ar gyfer Gweithredu yn 2024/25

- Mae nifer yr oedolion yr amheuir eu bod yn wynebu risg o gael eu cam-drin neu eu hesgeuluso a nifer yr atgyfeiriadau diogelu oedolion wedi cynyddu'n sylweddol
- Mae perfformiad diogelu'n dangos gostyngiad yn nifer y plant a oedd newydd eu cofrestru yr ymwelwyd â hwy o fewn 10 diwrnod i gael eu cofrestru.
- Mae nifer cynyddol o blant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant
- Mae nifer cynyddol o Blant sy'n Derbyn Gofal yn cael eu lleoli y tu allan i Gymru sy'n anodd i'r plentyn ac yn gostus i'r Awdurdod Lleol
- Mae sefydlogrwydd y gweithlu'n risg i'r Gwasanaethau Cymdeithasol
- Mynd i'r afael â'r capasiti staffio presennol sy'n ddibynnol ar gyllid grant a'r effaith y gallai hyn ei chael
- Mae recriwtio mabwysiadwyr yn faes y mae angen ei wella ar gyfer y gwasanaeth
- Rhoi camau gweithredu ar waith o Arolwg Staff y Gwasanaethau Cymdeithasol ac ailadrodd yr arolwg y flwyddyn nesaf i asesu cynnydd
- Parhau i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl mewn cartrefi preifat sy'n gysylltiedig â'r gyllideb sydd ar gael a'r galw
- Adnabod y cyllid gofynnol i gefnogi pobl ar fudd-dal tai neu fudd-dal cynhwysol i atal pobl rhag dod yn ddigartref
- Mae atal digartrefedd yn parhau i fod yn her gyda'r ganran sy'n dod yn ddigartref yn cynyddu
- Anelu at ostwng nifer y teuluoedd sy'n cael eu lleoli mewn llety gwely a brecwast - lleolwyd 15 teulu mewn llety gwely a brecwast yn 2023/24, sydd y tu hwnt i'r targed o 12
- gostyngiad yng nghanran gyffredinol y safleoedd sy'n cydymffurfio'n fras â gofynion hylendid bwyd

